

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

Na základě usnesení vlády České republiky ze dne 12. března 2014 č. 153 je členům vlády k projednání předkládán materiál „Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015 – 2025“ (dále jen „Koncepce“). O konečném názvu Koncepce rozhodla schůzka gesčních ministrů dne 22. ledna 2015.

„Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015 – 2025“ představuje rámcový dokument, který vymezuje směr budování systému sociálního bydlení pro osoby v bytové nouzi v České republice. Koncepce se skládá z několika částí (úvod a koncepční východiska, analytická část, strategická část a příloha). Doplnuje ji Hodnocení dopadů regulace (RIA). Koncepce předchází zákonu o sociálním bydlení.

Na tvorbě Koncepce se podílelo zhruba 70 odborníků v rámci čtyř pracovních skupin a jedné řídicí skupiny koordinované Ministerstvem práce a sociálních věcí. Spolugestory tohoto materiálu jsou Ministerstvo pro místní rozvoj a ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu.

Koncepce prošla standardním mezíresortním připomínkovým řízením a obdržené připomínky byly vypořádány s dotčenými resorty na vypořádací poradě. Konkrétní vypořádání připomínek obsahuje vypořádací tabulka uvedená v části IV. tohoto materiálu.

Jedním z hlavních problémů v oblasti bydlení je vysoké zatížení některých domácností výdaji na bydlení. Mezi skupiny domácností ohrožené sociálním vyloučením v oblasti bydlení patří zejména lidé na začátku a po skončení své profesní kariéry, samoživitelky a samoživitelé, senioři, lidé znevýhodnění na trhu s bydlením, mladiství a mladí, kteří opouští ústavní výchovu nebo pěstounskou péči, osoby se zdravotním postižením, lidé bez domova nebo nízkopříjmové domácnosti. Samostatnou skupinu tvoří lidé či domácnosti, u kterých dojde k dočasnému či trvalému výpadku finančních prostředků z důvodů nemoci, narození dítěte, ztráty zaměstnání, nezvladatelných dluhů, odchodu do starobního nebo invalidního důchodu apod.

Právo na bydlení je právem požívajícím ochrany ze strany státu. Nutno však uvést, že již z definice vyplývá, že toto právo není absolutní. Nemůže být vykládáno jako povinnost státu zajistit každému přiměřenou životní úroveň, včetně bydlení. Úkolem jednotlivých států je vytvořit takové podmínky, které umožní maximální možnou realizaci tohoto práva. V rámci budoucí právní úpravy vznikne osobám, které splní podmínky cílové skupiny, právo na pomoc státu pro vyřešení bytové nouze. Toto právo bude v praxi realizováno pomocí nástrojů sociální politiky (sociální služby, sociální práce a sociální dávky) a nástrojů politiky bytové (sociální a dostupné byty).

V části předkládaného materiálu nazvané Strategická část Koncepce jsou popsány vize, cíle a opatření vedoucí k přijetí zákona o sociálním bydlení v České republice. Dále se Strategická část věnuje základnímu popisu systému, provazbě na systém sociálních služeb a sociální práce, budování dostupných a sociálních bytů, vymezení role obcí a úřadů v celém systému. Obsahuje také opatření pro zvýšení efektivity financování systému, který je zaměřen na oblast bydlení pro ohrožené osoby.

Dne 1. července 2015 gesční ministryně, kterými jsou ministryně práce a sociálních věcí M. Marksová a ministryně pro místní rozvoj K. Šlechtová, dohodly na dopracování Hodnocení dopadů regulace (RIA) ke „Koncepti sociálního bydlení České republiky 2015 – 2025“. RIA, která byla zpracována ke Koncepti sociálního bydlení České republiky 2015 – 2025, rozpracovává dopady zavádění systému sociálního bydlení na Českou republiku a rovněž identifikuje náklady a přínosy zavádění a realizace systému sociálního bydlení na zajištění práv občanů České republiky a výkon státní správy a samosprávy. RIA rovněž identifikuje možné varianty řešení sociálního bydlení v České republice.

V návrhu usnesení není uvedena rozpočtová kapitola, z které má dojít k navýšení požadovaných finančních zdrojů ve prospěch kapitoly 313 - MPSV na zajištění pracovních míst nutných k realizaci Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015 – 2025. V současné době není možné tyto prostředky zajistit v kapitole 313 Ministerstva práce a sociálních věcí. Rozhodnutí, z jaké kapitoly státního rozpočtu tuto částku zabezpečit, proto ministerstvo ponechává na rozhodnutí vlády.

Koncepce bude mít pozitivní dopad na rovnost žen a mužů. Materiál je předkládán s rozpory. Nepodařilo se vypořádat rozpory s Ministerstvem financí, Svazem měst a obcí České republiky a Jihočeským krajem. Rozpor s Ministerstvem pro místní rozvoj byl vypořádán zpracováním analýzy RIA ke Koncepti sociálního bydlení České republiky 2015 – 2025.